

Lectioe euangelica exposui
sicut potui: nec ignoro
q' no omnibus placebit:
sed scio me ob hanc rem multos
fore indignationem obnoxios. Et
aut iudicabor superfluis aut pre
sumptor: qd' uidelicet post pres
qui hunc locum plenissime expo
suerunt: rursus in eode nouiter
positor ausus fuero mittere manu.
Sed si quid dicitur post pres quod
non sit q' pres: nec p'ib' arbi
tror: nec cuiq' displicere debere.
Vbi aut dicitur qd' a p'ib' accipit:
du sic absit typus p'sumptionis.
ut no desit fructus deuotionis:
patiet' audia de superfluitate cau
santes. Renerit tñ qui me tñq'
de oiosa et no naria explanati
one suggellat: no tam infedisse
euangelia: qm de euangelio sume
occasione loquedi qd' loq' delat
bat. Si uero p'mu q' p'ria ma
gis ex hoc exortauit de uoca
one. qm comune q'sierit utilita
tem: potens est pia uirgo ap
suu misericordie filiu. hoc meum
exortare p'mi cui hoc meum
qualecunq' opusculu deuotissime
destinaui. *Explicit omelie
b'ti bernhardi abbi. sup ewage
lissus e. ff. in die palmaru de t
bo obsequiu p' ordib' i passioe do.*

Non sine causa spm
sponsi pit et dei
sui hñs caria: pres
sione hodie noma
quada et mira conuictione addi
dit passioni. Pa passio plau
sum habet: passio plactu. Qm
g' sapietibus et insipientibus de
bitores sumus: uideamus quid u
triusq' roseat hec conuictio. Et p'
quid quid seculis indiet: qd'
ma non p' qd' spuale. sed q'
niale. Videat seculis aia: ui
deat et intelligat qm extrema

gaudij luctus occupat. Pter hoc em
qui cepit facere et docere. no solu ubi
predicans. sed et exemplis: quod
an p'dixerat p'phetam. qm ois
caro femi. et ois gloria eius tñ
flos femi: ead' apparens in carne
manifeste studuit pbare in seipo.
Vñ et passionis uoluit gloria
sublimari: qui paulo post sibi
nouerat imminere die ignominio
sissime passionis. Quib' g' spare
iam debeat in incito glorie t'pal'
cu uideat in ipso quoq' qui p'mi
no fecit creatore t'pm et redito
re vniuersitatis. post exultationes
tantas. tanta nichilomin' hūlia
tionē sequi. In eadē em ciuita
te a plebe eadē et eodē tpe. ne
quidē passionis gloria et di
uinis est laudibus honoratus:
postmodu uero interrogatu con
turbatus et tormeto. et cu scie
ratis deputatus. Hic ē tñ si
torie leticie fons: hic fructus
glorie t'palis. P'tea prudeter
orat p'pheta ut tantet dño gla
riam. et no cōpungat: id est pro
fessionē habeat. quā passio no
sequatur. Vobis aut b'mi. tñq'
spiritualibus spūalia compara
tes: in passione quidē celestis
patrie representamus gloriā:
in passione miramur uiam. Rā
si in passione quidem uenit tibi
in mēte. futura illa leticia
et exultatio multa nimis. qm
rapiem' in nubibus obuiā xpo m
aera: si tota cōcupia uidere de
sides die illā. quando suscipiet
in celesti iherlm xpūs dñs. caput
cu oibus mēbris. portas tū
phū uictorie. applaudetibus
iam no paup'ib' et t'mb'. sed u
tutibus angelicis. clamantibus
vndiq' p'lis uetisq' testamēti.
Vndais qui uenit in noie dñi.
In m'q' considerata in passioe

quo appetendum sit: discere in passione
qua sit eundem. **H**ec est enim uia uite
tribulatio pñs. uia glorie. uia ci-
uitatis hñtati. uia regni: scdm
q̄ clamat latro de cruce. ineme-
to mei dñe dñe uenies in regnū
tū. **E**undem in regnū uidit: qua
cū puenisset. sui meore ee roga-
uit. **Q**uemt q̄ et tpe: sed si uis
nosse qm̄ compediōsa uia. cū
de die meruit cū dñe ee in pa-
diso. **T**olēabile p̄inde reddit
passiōis laborem gl̄a p̄ressio-
nis: qm̄ amati modū difficile
est. **R**e mireris q̄ pñti p̄ressi-
one. celeste dñem rep̄senta-
ri qm̄ vñq̄ et idem in utraq̄ sus-
cipit. et si longe alit̄ et ab alijs.
In hac em̄ p̄ressione irōnabi-
li iuneto xpc̄ infidet: in illa uo
iunetu futurū ē sed rōnale: qm̄
hoies et iuneta saluos facies
dñe. **C**ui simile ē illud: ut iunē
tū facis sum apud te et ego sp̄
tetū. **E**t uide si nō p̄ressione
loquat: cū sequat. **T**enuisti ma-
num dextera mea. et in volū-
tate tua deduxisti me. et cū gl̄ia
suscepisti me. **I**bi certe ne ipse q̄
dem pullus deerit: qm̄ et si m̄
muret hēticus. puulos nō finēs
venire. puulorū baptismo detin-
hens: qui puulus natus ē p̄mū p̄
uulorū elegit anem. innocentes
loquor: hodie quoq̄ puulos ag-
ria nō excludit: q̄ nec pietati
mōgruū. nec maiestati eius dif-
ficile est. ut suppleat mung gr̄e.
q̄d mung in eis habet natura pos-
sibile. **I**bi nō ramos arborū nō
vilia uestimēta populaib̄ trima
p̄sternit: sed dimittet penas
suas aīa h̄a sc̄a: deponet corōs
suas an̄ thronū viginti quatuor
seniores: et uirtutes omēs a-
gebire quicq̄ habent gl̄ie nel

145
decorib̄. totū ei ascribent: totū at-
tribuet illi. **I**am uēo qm̄ de iuneto
et uestib̄ ac ramis arborū mēa
o fr̄a est. cōsiderare diligētiū lib̄
triplex obsequiū: q̄d in p̄ressiōe
hac exhiberi iudeo saluatori. **P**̄-
mū quidē a iuneto cui infidet: se
cū ab eis qui sua illi uestimēta
p̄sternūt: terciū uēo ab hñs qui de
arborib̄ ramos ~~de arborib̄~~ rede-
phibent. **P**one tñ om̄s reliqui ex
eo q̄ habundat sibi mittūt. et q̄
sine grauamē obsequiūt dñe: p̄-
liū uēo iunetu semetipm̄ expōit ei
obsequio. **S**ilendū n̄ ē ut elacio-
nē caueatis: an magis loqr̄ ut ha-
beat̄ cōsolacionē. **I**unetu cui in-
fidet xps̄ nōne uos estis: iuxta
p̄ceptū apli gl̄orificātes et porta-
tes dñm in corpibus vñs. **E**xpe-
dūt em̄ seculares hoies in obseq̄-
um dñm nō quidē corpa. sed q̄ adia-
cent et nāia sunt corpib̄: cum
de terrena substantia elemosias
largiūt. **P**relati quoq̄ ramos ce-
dūt de arborib̄: ubi causa: cū
de fide et obediētia abrahe. de
castitate ioseph. de māsuetudinē
moysi ceterorūq̄ sc̄orū uirtutib̄
euangelizant. **V**erūp̄m et illi
de p̄mptuarijs plenis largiūt:
et hñ qui acceperint gr̄tis. gratis
nichilomin⁹ dare iubent. **O**m̄s tñ
si fidelit̄ suo quisq̄ intēti fuerit
ministerium. in p̄ressione sunt sal-
uatoris. et cū eo ingrediūt i sc̄a
ciuitatē: qm̄ tres p̄uidit p̄pheta
saluādos. **R**oe cedente ramos i
arche fabricat: danielē uili edu-
lio et labore abstīnēcie sc̄m t̄p̄
iunetu. saluatorēq̄ portante:
triūq̄ iob bñ dispēsante subam h̄a
mūdū. et de uelleib̄ ouū suarū
paupm̄ lactea tale faciete. **C**ui tñ
p̄ressiōe illa hñs p̄p̄q̄or. cui de t̄b̄
ordib̄ salū uicmor: facile credo po-
testis adiūtē.

In die palmarum de passione et
cessione. et quatuor ordinibus passionis

Itesse est ut loquimur ho-
die breuius: pro angus-
tia temporis. Multa quidem
nobis ministrat pressio
quam celebraturi sumus: sed eadem
impedit ne plura dicere possimus.
Celebraturi sumus hodie pressio-
nem: et paulo post audiri pas-
sionem. Quid sibi uult mirabilis ista
coniunctio: aut quid cogitauerunt
patres nostri passionem addentes pro-
cessionem? Sed pressio quidem merito
representat hodie: quia facta est
hodie. Passio uero cur addita est.
quia sexta feria constat esse seculum.
Oportune itaque processionem passio con-
iuncta est: ut discamus in nulla leti-
cia huius seculi habere fiduciam. sanctes
quoniam extrema gaudij luctus occu-
pat. Propterea non sumus stulti. ut or-
cidat nobis processio nostra: sed in die
honorum non immemores sumus malo-
rum. Et conuerso. Istas enim mixtu-
ras per seculum: non seculis tantum: sed
etiam spiritualibus uiribus. Sed et seculis
uicibus uiribus aliquando que placeat.
quoniam que displicet uidemus accidere:
et ipsis nihilominus spiritualibus non
semper tristitia. non semper letitia suc-
cedunt: sed uespere et mane dies
vniuersi. Et illud. Visitas eum diluui-
lo: et subito perbas illum. Verum:
interi dum per seculum manet: uel
magis manet et fluit. Ceterum
post hoc seculum duo futura sunt
secula. ualde diuisa et diuersa:
ita ut in altero non nisi fletus sit et
stridor denarius: in altero sola gra-
tia actio et uox laudis. Abstergit
enim deus omnem lacrimam ab oculis
sanctorum: et iam non erit amplius neque
luctus neque clamor. sed nec ullus
dolor. quoniam poena transierit. Inte-
rim sicut amatores mundi. mul-

ta patiuntur aduersari: sic nec spiritus sanctus
dei omnia in hoc mundo optata succedunt.
In die ergo malorum memores sumus bono-
rum ne pusillanimes fiant et impa-
cientes: sicut hic de quo legimus
in psalmo. Confitebitur tibi cum be-
nefeceris ei. In die quoque bonorum
non immemores sumus malorum: ne
extollatur et dicant in habundantia
sua non mouebimur metu. Dicit enim
secularium rerum prosperitas
occidit stultum seculare: sic per et
habundantia spiritualis prosperitas
occidit indoctum spirituale: atque ideo
non spirituale: spiritualibus quippe omnia
diuidit. Unde aut euemiat quod
stultum occidit prosperitas et non sa-
pientem: alibi habemus. Cor sapi-
entis ubi tristitia: et cor stultorum
ubi letitia. Merito proinde ait. Ho-
nori est magis ire ad domum luctus:
quoniam ad domum conuulsi. Uir
enim multos frangit aduersitas:
tamen multo plures extollit prosperitas
sicut scriptum est. Cadent a late-
tus mille. sinistro saluet per quod
signat aduersitas: et decem
milia id est multo plures a dex-
tris tuib: in quibus prosperitas de-
signat. Denique quia utrobique pi-
culum est: orat sapiens et dicit.
Diuitias et paupertatem ne dede-
ris mihi: ne forte aut diuitie ex-
tolleret in superbia: aut pauper-
tas deiceret in impetiam. Unde
et dominus sicut in passione patien-
tia: ita et in pressione humilita-
tem exhibere curauit. In illa enim
tamquam omnes ad occisionem ducti erant:
et quasi agnus coram tondente obmu-
tuit et non aperuit os suum. Quod
autem patitur: non conuincit: sed ma-
gis orabat dicens. Deus ignosce
illis: quia nesciunt quid faciunt.
In pressione autem quid? Patitur

146
bant sese ppli ut errent obviam
ei: nec eū latebāt qui non erant
quid eēt in hōie. **P**ter qd et
ipē patus ē nō in curribus aut
equis. nec in frenis argenteis. a
sellis auro tectis: sed hūis a
selli tergo sedit. suppositis aploz
vestibus. quas ego de p̄ciosioribz
regionis fuisse nō credo. **H**ed q
fuit q̄ pressione h̄re voluit? q̄
mox futurū nōcat passionē?
forte ut amarior eēt passio: qm̄
pressio p̄cessisset. **I**n eodē enim
p̄plo in eodē loco et ipō tpe pau
cissimis diebus int̄positis p̄mo
nō tanto t̄upho suscepti. postea
crucifigē est. **O** qm̄ dissimile ē
tolle tolle crucifige eū: et b̄ndēs
qui veniunt in nōie dñi osanna
in excelsis. **O**m̄ dissimile rex
isrl̄. et nō hēma rege n̄ resare.
Om̄ dissimiles rami v̄nētes et
crux: flores et sp̄me. **C**ui p̄us
sternebat uestimēta aliena.
ecce suis exult: et sorz mittit
sup̄ ea. **V**e tibi amantudo p̄tor
nr̄zū: p̄t que solūda. tanta a
maritudo nat̄a ē. **I**n uēo ad p̄
ressionē accedēs t̄q̄ q̄tior ordiēs
in ea m̄ uideor int̄uiri: et for
tassis in hac m̄a pressioē omēs
hodie poterūt mueriri. **P**ibāt
enī aliqui et uia p̄bat: ipsi
sūt qui uia p̄ant dñō ad corda
v̄r̄a: qui nos regūt et dirigunt
gressus v̄r̄os ad uia p̄aribz. **I**h̄
sequebāt: et h̄i sūt qui p̄e in
sacencie consē. deuote sequūt:
et adherēt semp uestigibz p̄e
dentiū. **E**nt quoq̄ discipuli t̄q̄
domestici lateri ei adherētes:
ip̄i sūt qui p̄te optimā elegerūt:
qui in claustris deo soli
v̄uūt. sp̄ deo adherētes: et
eius placitū considerātes. **I**p̄

sum quoq̄ iumētū cui m̄fidebat nō de
fuit: qd designat durōs corde. et aū
mos quodāmo bestiales. **D**eū nō
fuit animalū ibi hūisimōi copio
sior multitudo: nec oportuit. **T**a
les enī magis oneri sūt qm̄ h̄or̄:
nec p̄t eos pressio ualde glorio
sior est. **H**ūisimōi nāq̄ mutare
non nozunt: sed male sonoros
dant rugitus. **I**p̄i sūt qui uingā
semp et talia r̄ibz egent. **A**tt̄n
nec ip̄os relinquit dñs: cū disa
plina ferre uoluerit. **H**is enī
dicat. **D**eruite dñō in timore et
exultate ei cū tremore: app̄hēdi
te disciplinā ne qm̄ nascat dñs:
et peatis de uia iusta. **P**ostq̄
enī iumētū hoc disciplinā fer
re uoluit: quid restat: n̄ ut ab
iciat eū dñs cū indignatione
quadā. et p̄tina exeat a uia.
curres ad sp̄mas et t̄bulosa
quibus suffocat ūbū dei. q̄ sūt
diuitie h̄i m̄di. et voluptates
carnis. **I**n qui tales sūt h̄i q̄bz
gr̄us. ordo et oīa onerosa. quos
p̄ugi freq̄t oporteat et iugeri:
obsecrā eos ut studeat de in
mentis si forte queat i honnēs
cōmutari et cōputari in aliq̄
retrōū: ut aut de p̄c̄tibz aut
de adherētibz collateralibz aut
de sequētibz sint. **Q**uod si nō faci
ūt obsecro uel ut in eo qd sūt
p̄manēt interī: et patient
ferant que salubria sūt. et si mi
nus suauia: donec cōplacat do
nno resp̄c̄t hūilitatē eoz: et
in melius eos aliquid p̄mouere.
Vltis aut ut aliquatenus cōsole
m̄ iumētū m̄m̄. **S**crim̄ eadē
q̄ cantare nō nouit. **R**eq̄ enī
de eis est qui dicē possunt.
cantabiles michi enī iustifica
tiones tuas in loco p̄grima
tionis. **A**tt̄n v̄m̄ ē qd nēmin
mee

recedit tam ipse est dominus. **P**er non ipsi qui
hinc inde adheret tam ipse enim ha-
bent: ut iumentum cui insidet. Et au-
di hoc ipsum a propheta. **D**e est dominus
hinc qui tribulato sunt corde. **P**er
et inquit quem egrotantem non ouit filium:
magis sonet et sepius amplectitur
eum. Nemo igitur indignetur: nemo co-
tempnat: dum uoluerit esse christi in-
iumentum. Item qui scandalizauit
unum de pusillis istis. illi grauius
offendit. qui eos tamen in gremio
suo sonet inquit: donec roborentur.
Un et morum infirmitates pacie-
tissime ferendas habet benedictus am-
monuit. Quatuor sunt genera in pro-
fessione domini. Boni prudentes et
boni simplices: hi sunt qui perit
et qui sequuntur. Bonos autem addi-
di: quia prudentes non boni inquit
sunt. iuxta illud. sapientes sunt ut
faciant mala: et simplices non boni
stulti sunt. In professione autem domini
nec iniquus locus habet nec stul-
tibus. Porro qui adheret ei: tunc te-
platur sit. Qui portat eum et
onerat eum: ipsi sunt domini corde
et paru deuoti. Sed ecce in pro-
fessione domini omnes sunt: et nemo
ex ipsis faciem eius uidet. **P**er qui
precedit occupati sunt in pa-
rimenda uia: solliciti circa peccata
et temptationes aliorum. Qui sequi-
tur ipsi omnino faciem eius uidere non
possunt: sed sicut moysi deum esse
posteriora eius uident. Iumentum
cui insidet. nunquam ad uidendum eum
leuat oculos: sed primum est semper
in terram. Qui uero adheret ipsi.
aliquando uidere possunt sed in partem: nec
plene diuini adhuc sunt in uia.
Ulti quantum ad alios. ipsi magis
faciem ad faciem eius uident. iuxta
quod item de moyse scriptum est: quia
reueris quidem prophetis per uisiones
et sopina. moysi uero faciem ad
faciem loquebat. **Q**uoniam ad ple-

nam sane uisionem nec ipse moyses dum
uiuit in hoc mundo impetrare potuit.
ut faciem ipsius uisionem: quia sicut
ipse ait. non uidebit me homo et uiuus.
Non uidebor inquit in hac uita:
non uidebit quibus faciem meam in hac
uita et in professione ista. **I**psa itaque
magna pietate sua donet nobis
sic in eius professione perseverare
dum uiuimus: ut in illa magna pro-
fessione qua cum suis omnibus a patre
suscepti sumus. et tradituri regni.
Deo et patri: sanctam ciuitatem ingre-
di meam cum eo. qui uiuit et reg-
nat per omnia secula seculorum. Amen.
feria quarta de passione domini.

Uiriliter autem fratres: ne
infructuose uos huius
temporis presentia sacra-
menta. Copiosa est
benedictio: date receptacula mun-
da. deuotas animas. vigilas sen-
sus. affectus sobrios: puris con-
scientias exhibete. tantis mis-
eratiis gratiam. **S**ancti ammonet
nos sollicitudinis huius non modo spe-
cialis ipsa consuetudo quam professi es-
tis: sed et generalis ecclesie obser-
uatio. cuius filii estis. **U**niuersi si-
quidem christiani. sacra hac septima-
na. aut per solito aut propter soli-
titudinem pietatis colunt: modestiam ex-
hibent. humilitatem sectantur: induunt
grauitatem: ut christo patienti. quo-
dammodo copati uideantur. Quibus et
tam religiosi. qui non compunguntur:
quibus tam insolens ut non humiliter.
quibus tam uacillans ut non indulge-
at: quibus tam deliciosus ut non
abstineat: quibus tam flagitiosus ut
non contineat: quibus tam maliciosus
ut non peniteat huius diebus: me-
rito quidem. **S**emper adest pas-
sio domini. usque non terram mouebit:
petrus scindens: aperietur mons
humilis. **P**rope est etiam res